

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут агроекології та землеустрою
Кафедра туризму

05-08-22

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної,
методичної, та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк
„_____” _____ 2017 року

Національний університет
водного господарства
та природокористування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

Туристичні ресурси України
Tourist resources of Ukraine

Спеціальність 242 "Туризм"
Specialty 242 "Tourism"

Розробник: Корбутяк М.В., к.геогр.наук, доцент кафедри туризму;
Романів А.С., к.геогр.наук, доцент кафедри туризму;

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри туризму

Протокол від "31" серпня 2017 року №1__

Завідувач кафедри туризму _____ Коротун С.І.
від "31" серпня 2017 року __

Схвалено методичною комісією зі спеціальності 242 "Туризм".

Протокол від "31" серпня 2017 року №1

Голова методичної комісії _____ Коротун С.І.
від "31" серпня 2017 року__

© Корбутяк М.В.,
Романів А.С., 2017
© НУВГП, 2017

Вступ

Анотація

«Туристичні ресурси України» є обов'язковою навчальною дисципліною, що вивчається на рівні вищої освіти бакалавр спеціальності 242 «Туризм». Мета і завдання навчальної дисципліни "Туристичні ресурси України" в системі підготовки фахівця в туристській галузі - ознайомити студентів із туристським потенціалом України, який використовується і може бути залучений для підняття іміджу України на світовому туристському ринку.

В процесі вивчення дисципліни студенти досліджують природні, суспільно-історичні та інші види туристично-рекреаційних ресурсів, територіальні особливості їх поширення в Україні, аналізують туристичний потенціал територій, а також проблеми та перспективи його використання.

Дисциплінами, що передують вивченню курсу є: Природні ресурси України; Економічна та соціальна географія України; Історія та культура України.

Ключові слова: природні туристично-рекреаційні ресурси, антропогенні туристичні ресурси, суспільно-історичні туристичні ресурси, рекреація, туристичний потенціал території України, туристичне районування України, туристичні маршрути.

Abstract

"Tourist resources of Ukraine" is an compulsory educational discipline, which is studied at the higher education level Bachelor's degree of specialty 242 "Tourism". The purpose and goal of the discipline Tourism Resources of Ukraine in the system of the preparation of a specialist in tourism is to familiarise the students with the tourist potential of Ukraine, which is used and can be involved in the improvement of Ukraine's image in the world tourism market.

In the course of studying the discipline, students study natural, socio-historical and other types of tourist and recreational resources, territorial features of their distribution in Ukraine, analyze the tourism potential of the territories, as well as problems and prospects for its use.

Disciplines preceding the study of the specified discipline: Natural Resources of Ukraine; Economic and social geography of Ukraine; History and culture of Ukraine.

Key words: natural tourist and recreational resources, anthropogenic tourist resources, socio-historical tourist resources, recreation, tourist potential of Ukraine, tourist zoning of Ukraine, tourist routes.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4,0	Галузь знань 24 "Сфера обслуговування"	Вибіркова
Модулів – 1	Напрямок підготовки: 242 "Туризм"	Рік підготовки: 2-й
Змістових модулів – 2		Семестр 3-й
Загальна кількість годин - 120		Лекції 22
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 6		Практичні, семінарські 20
	Лабораторні -	
	Самостійна робота 78	
	Індивідуальні завдання: -	
	Вид контролю екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35%.

2. Мета, завдання навчальної дисципліни

Мета і завдання навчальної дисципліни "Туристичні ресурси України" в системі підготовки фахівця в туристській галузі - ознайомити студентів із туристським потенціалом України, який використовується і може бути залучений для підняття іміджу України на світовому туристському ринку. Цей курс є одним із основних для введення в спеціальність «туризм».

Завдання дисципліни:

- формування у студентів чіткого розуміння об'єкту, предмету та завдань курсу як наукового напрямку в сучасних умовах;
- на основі оцінки туристичних ресурсів нашої країни показати можливості розвитку туристичної діяльності за умов раціонального використання таких об'єктів;
- виявити об'єктивні умови становлення туризму та зрозуміти тенденції його розвитку і національну специфіку;
- проаналізувати сучасний стан туризму в Україні та передбачити тенденції його розвитку в майбутньому.

Студенти повинні **знати**:

- теоретичні, методичні та прикладні засади територіальної організації туристичного потенціалу в межах України.
- сутність поняття та класифікації туристично-рекреаційних ресурсів;
- природні туристично-рекреаційні ресурси України;
- суспільно-історичні туристичні ресурси України
- форми організації рекреаційно-туристичної діяльності. Заклади рекреації в Україні.
- сучасний стан розвитку туристично-рекреаційного господарства в Україні;
- туристично-ресурсне районування території України.

Студенти повинні **вміти**:

- аналізувати туристичні ресурси території та здійснювати їх оцінку;
- визначати туристичний потенціал території;
- визначати проблеми і аналізувати перспективи розвитку рекреаційного (туристичного) господарства країни.

3. Програма навчальної дисципліни 2-й курс, 3-й семестр Змістовий модуль 1.

Рекреаційно-туристичні ресурси України.

Тема 1. Рекреаційно-туристичні ресурси: сутність поняття та класифікація.

Визначення понять «туризм», «туристичні ресурси». Сутність туристично-рекреаційних ресурсів та значення для розвитку туризму в Україні. Значення туристичних ресурсів. Види туристичних ресурсів. Загальний огляд природних туристичних ресурсів.

Тема 2. Природні туристично-рекреаційні ресурси України.

Характеристика природних ресурсів, що мають вплив на розвиток туризму. Значення природних туристичних ресурсів. Клімат як туристичний ресурс. Характеристика водних ресурсів. Спелеологічні ресурси та їх характеристика. Особливості залучення спелеологічних ресурсів у туристичну діяльність. Лісові ресурси як об'єкт туризму. Національні природні парки та інші заповідні території як об'єкти для туризму. Природно-антропогенні ресурси.

Тема 3. Аналіз суспільно-історичних туристичних ресурсів України. Історичні пам'ятники України як пізнавальний туристичний ресурс. Археологічні ресурси як об'єкти показу туристам. Народні промисли України. Національні свята як відродження духовності народу. Видовищні та масові події як об'єкти туризму.

Тема 4. Туристсько-рекреаційне районування України. Карпатський туристичний регіон.

Підходи до туристського районування України. Географічне положення та природні умови областей Карпатського регіону. Природні туристично-рекреаційні ресурси Карпат. Історико-культурні пам'ятки Карпатського регіону. Основні туристичні центри регіону.

Тема 5. Туристсько-рекреаційний потенціал Волинського туристичного району.

Природні туристичні ресурси Волинського туристичного району. Соціально-культурні туристичні ресурси району. Основні туристичні центри Волинського туристичного району.

Тема 6. Туристсько-рекреаційні ресурси Подільського туристичного району.

Характеристика фізико-географічного положення областей Поділля (Вінницької, Тернопільської, Хмельницької). Характеристика природних туристичних ресурсів Поділля. Природно-заповідний фонд областей Поділля. Огляд історико-культурних туристичних ресурсів. Туристичні центри, райони та зони Поділля. Національний історико-культурний заповідник "Кам'янець".

Туристсько-рекреаційні ресурси регіонів України

Тема 7. Туристичні ресурси Причорноморського та Приазовського туристичних регіонів.

Географічне положення та природно-ресурсний потенціал регіону. Історико-культурні ресурси туристичного регіону. Характеристика об'єктів та центрів розвитку туризму Причорномор'я.

Тема 8. Туристичні ресурси Слобожанського туристичного регіону.

Характеристика фізико-географічного положення областей Слобожанщини. Природні туристичні ресурси Слобожанщини. Історико-культурні пам'ятки Слобожанщини. Основні туристичні центри регіону.

Тема 9. Туристично-рекреаційні ресурси Придніпровського туристичного регіону.

Характеристика фізико-географічного положення областей Придніпров'я. Природні туристичні ресурси Придніпров'я. Історико-культурні пам'ятки Придніпров'я. Основні туристичні центри регіону.

Тема 10. Туристично-рекреаційні ресурси Донецького туристичного регіону.

Характеристика фізико-географічного положення областей Донбасу. Природні туристичні ресурси Донбасу. Історико-культурні пам'ятки Донецького туристичного регіону. Основні туристичні центри регіону.

Тема 11. Туристично-рекреаційні ресурси Столичного туристичного регіону.

Характеристика фізико-географічного положення областей Донбасу. Природні туристичні ресурси Донбасу. Історико-культурні пам'ятки Донецького туристичного регіону. Основні туристичні центри регіону.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		лекції	практ.	лаборат.	Індивід.	самот. роб.
1	2	3	4	5	6	7
2-й курс, 3-й семестр						
Змістовий модуль 1. Рекреаційно-туристичні ресурси України						
Тема 1. Рекреаційно-туристичні ресурси: сутність поняття та класифікація	10	2	-	-	-	8
Тема 2. Природні туристично-рекреаційні ресурси України.	12	2	2	-	-	8
Тема 3. Аналіз суспільно-історичних туристичних ресурсів України.	12	2	2	-	-	8
Тема 4. Туристсько-рекреаційне районування України. Карпатський туристичний регіон.	12	2	2	-	-	8
Тема 5. Туристсько-рекреаційний потенціал Волинського туристичного району.	12	2	2	-	-	8
Тема 6. Туристсько-рекреаційні ресурси Подільського туристичного району.	12	2	2	-	-	8
Змістовий модуль 2. Туристсько-рекреаційні ресурси регіонів України						
Тема 7. Туристичні ресурси Причорноморського та Приазовського туристичних регіонів.	10	2	2	-	-	6
Тема 8. Туристичні ресурси Слобожанського туристичного регіону.	10	2	2	-	-	6
Тема 9. Туристично-рекреаційні ресурси Придніпровського туристичного регіону	10	2	2	-	-	6
Тема 10. Туристично-рекреаційні ресурси Донецького туристичного регіону	10	2	2	-	-	6
Тема 11. Туристично-рекреаційні ресурси Столичного туристичного регіону	10	2	2	-	-	6
Усього годин	120	22	20	-	-	78

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
2-й курс, 3-й семестр		
1	Водні та бальнеологічні туристично-рекреаційні ресурси України	2
2	Орографія місцевості та геологічні пам'ятки як туристичний ресурс. Спелеоресурси України.	2
3	Аналіз суспільно-історичних ресурсів України	2
4	Характеристика туристичних ресурсів Карпатського регіону.	2
5	Презентація туристичних ресурсів Волино-Поліського туристичного регіону	2
6	Презентація Подільського туристичного регіону.	2
7	Причорноморсько-Приазовський туристичний регіон	2
8	Слобожанський туристичний регіон	2
9	Туристично-рекреаційні ресурси Придніпровського туристичного регіону	2
10	Туристично-рекреаційні ресурси Столичного туристичного району.	2
Всього		20

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Підготовка до аудиторних занять – 0,5 год/1 год занять (0,5 x 42) – 21 год.

Підготовка до контрольних заходів – 6 год. на 1 кредит ЄКТС (6 x 4) – 24 год.

Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях – 33 год.

6.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	10 заповідей екотуриста.	1
2	Документ Акапулько (рекомендації Всесвітньої наради по туризму в Акапулько, 1982 рік).	2
3	Хартія туризму і Кодекс туриста – за Резолюцією шостої Генеральної асамблеї ВТО (Софія) 26 вересня 1985 року.	2
4	Гаазька декларація по туризму (прийнята на Міжпарламентській конференції по туризму в Гаазі 1989 року).	2
5	Балійська декларація по туризму (прийнята на Другому міжнародному форумі “Парламенти і місцеві органи влади – відповідальні за розробку туристичної політики”, Індонезія, 1996 рік).	2
6	Монреальська декларація “До гуманного і соціального бачення туризму” (прийнята Генеральною асамблеєю Міжнародного бюро соціального туризму 12 вересня 1996 року).	2
7	Манільська декларація по соціальному впливу туризму (прийнята 22 травня 1997 року в м. Маніла (Філіппіни) на Всесвітній нараді керівників сфери туризму).	2
8	Принципи і статті Глобального етичного кодексу туризму (прийняті в Сантьяго (Чілі) 1 жовтня 1999 року).	2
9	Поняття соціального туризму.	2
10	Поняття етики і етикету, етика спілкування і взаємин з рекреантом.	2
11	Організація культурного дозвілля рекреантів в агросадибі.	2
12	Організація безпечного відпочинку рекреантів в агросадибі.	2
13	Обладнання житлових та допоміжних приміщень агросадиви.	2
14	Сільський зелений туризм як інноваційна форма малого приватного підприємництва на селі.	2
15	Правові основи підприємницької діяльності господарів агроосель.	2
16	Менеджмент та маркетинг в діяльності господаря агрооселі.	2
17	Персонал, права та обов'язки, безпека туристів. Надання додаткових послуг у гостинних садибах.	2

7. Методи навчання

Вивчення дисципліни досягається інформаційним, ілюстративним та проблемним методами навчання.

Лекції супроводжуються демонстрацією схем, таблиць з мультимедійним супроводом. На практичних заняттях розглядаються та розв'язуються задачі, наближені до реальних ситуацій:

- використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті;
- проводиться дискусійне обговорення проблемних питань;
- задаються провокаційні питання.

Навчання супроводжується опрацюванням нормативної, навчальної літератури, а також періодичних видань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: проблемні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, кейс-метод, метод мозкового штурму, метод вільних асоціацій, метод обговорення тематичних зображень, метод "переваги та недоліки", метод "Робота в мережі", ділові ігри, екскурсійні заняття.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, який не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздаванням студентам під час лекції друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. У процесі викладання лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає питання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу і характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. На початку проведення міні-лекції за вказаними темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносяться питання, які зафіксовані у плані лекцій, але викладаються вони стисло.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Після висвітлення проблеми (при використанні проблемних лекцій) стислого викладання матеріалу (при використанні міні-лекцій)

студентам пропонується об'єднуватися у групи по 5 – 6 осіб і презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань. Однією з позитивних рис презентації та її переваг за умови використання в навчальному процесі є обмін досвідом, який здобули студенти під час роботи в певній малій групі.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки і висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Ділові та рольові ігри – форма активізації студентів, внаслідок якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації в ролі безпосередніх учасників подій.

Обговорення тематичних зображень дає змогу візуально сприймати інформацію, сприяє розвитку асоціативного мислення та кращому засвоєнню матеріалу.

Метод вільних асоціацій – форма активізації навчання, що передбачає при розгляді питання виділення проблем, розробку комплексу заходів для їх вирішення.

Метод мозкового штурму спрямований на формування здатності студентів до генерування нових нестандартних ідей.

Метод переваг та недоліків сприяє розвитку здібностей до аналізування та критичного мислення.

Метод порівняння формує здібності до співставлення інформації.

Метод обговорення на місці передбачає висловлювання своїх думок з сформульованого проблемного питання без підготовки.

Метод роботи в мережі спрямований на формування вміння працювати в команді та виділяти основні положення дискусії. Передбачається, що всі студенти діляться на групи та обирається один координатор, який підходить до кожної групи, проводить моніторинг їх роботи та виділяє найбільш вагомі положення дискусії.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

8. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються оцінювання знань за наступними видами робіт:

Контроль роботи студентів проводиться за такими видами робіт:

- поточне тестування та опитування;
- усне опитування;
- підсумкове тестування з кожного змістовного модуля;
- перевірка виконаних практичних завдань;
- підготовка та презентація реферату, міні лекції;
- підготовка до видання наукових статей, тез для участі в конференціях.

Індивідуальна робота є обов'язковим елементом модуля і виконується обов'язково в часових рамках вивчення певного модуля.

Усі форми контролю включені до 100-бальної шкали оцінювання.

1. Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях та консультаціях, розрахунково-графічна робота, результати самостійної роботи студентів) проводиться за наступними критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

2-й курс, 3-й семестр

Поточне тестування та самостійна робота											Підсум- ковий конт- роль	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	8	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для заліку	
90–100	Национальный университет водного хозяйства и природопользования зараховано	
82–89		
74–81		
64–73		
60–63		
35–59	не зараховано з можливістю повторного складання	
0–34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Зелений теризм»включає:

1. Опорний конспект лекцій (*у електронному і паперовому носієві*) по всіх темах курсу, у тому числі і для самостійного вивчення.
2. Впровадження сільського зеленого туризму в навчальний процес. Методичний посібник / Куліковський Б.Б. - К. Геопринт, 2008. - 60 с.
3. Сільський зелений туризм. Методичні рекомендації. / під ред. Коберніченко Т.О. // Науково-методичний центр аграрної освіти. – К., Аграрна освіта. – 2005. - 76 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001. – 395 с.
2. Гаврилишин І.П. Туризм України: проблеми і перспективи [Текст] / І.П. Гаврилишин. - К.: Думка, 2004. – 350 с.
3. Крачило М.П. Краєзнавство і туризм: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1994. – 31-108.
4. Мацола В.І. Рекреаційно-туристичний комплекс України. – Львів, 1997.
5. Панкова С.В. Туристичне Краєзнавство [Текст]: навч. посіб. / С.В. Панкова. – К.: Альтерпрес 2003. – 352 с.
6. Рутинський М.Й. Географія туризму України [Текст]: навч.-метод. посібник / М.Й. Рутинський. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 160 с.
7. Стафійчук В. Рекреалогія [Текст]: навч. посіб. / В. Стафійчук. – Львів: Знання, 2005. – 259 с
8. Туристичні ресурси України [Текст] / під ред. О.І. Лугова. – К.: Інститут туризму федерації профспілок України, 1996. – 352 с.

Допоміжна

9. Закон України "Про туризм" (15 вересня 1995р.).- К., 1995.
10. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про туризм" 18 листопада 2003 року № 1282-IV- К., 2004.
11. Закон України "Про курорти" від 5 жовтня 2000 року № 2026-III
12. Закон України "Про страхування": збірник нормативно-правових актів Т-2. - Ужгород, 1999.
13. Указ Президента України від 10 серпня 1999 року № 973/99

14. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2002 року № 583 "Про затвердження державної програми розвитку туризму на 2002 - 2010 роки". - К., 2002.
15. Закон України "Про внесення змін до закону України "Про туризм", від 18 листопада 2003 року, № 1282- IV.
16. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії [Текст]: словн. / О.О. Бейдик. – К.: Палітра, 1998. – 130 с.
17. Боплан Г.Л. Опис України [Текст] / Г.Л. Боплан. – К.: Наукова думка, 1990. – 301 с.
18. Географічна енциклопедія України в 3-х томах [Текст] / відпов. ред. О.М. Маринич. – К.: Українська енциклопедія. – 1989,1990,1994.
19. Зорин И.В. Энциклопедия туризма [Текст] / И.В. Зорин, В.А. Квартальнов. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 368 с.
20. Калитюк В.А. Рекреаційно-туристичний комплекс в умовах ринку [Текст] / В.А. Калитюк. - Львів, 1999 – 162 с.
21. Руденко В.П. Географія природно-ресурсного потенціалу України [Текст]: монографія / В.П. Руденко. – Львів: Світ, 1993. – 240 с.
22. Федорченко В.К. Туристський словник-довідник [Текст]: навч. посіб. / В.К. Федорченко, І.М. Мініч; К.: Дніпро, 2000. – 160 с.

12. Інформаційні ресурси

1. [http:// www.ch-turizm.com.ua](http://www.ch-turizm.com.ua) - Інформаційно-туристичний центр Чернігівщини
2. [http:// www.7chudes.in.ua](http://www.7chudes.in.ua) - Офіційний сайт Всеукраїнського проекту "7 чудес України"
3. [http:// www.all-kurort.kiev.ua](http://www.all-kurort.kiev.ua) –Санаторно-курортний комплекс України
4. [http:// www.atour.com.ua](http://www.atour.com.ua) – Активний туризм в Україні
5. [http:// www.heritage.com.ua](http://www.heritage.com.ua) - Історико-культурна спадщина України: пам'ятники історії, мистецтво, архітектура. Портал Науково-дослідного інституту пам'ятко-охоронних досліджень)
6. [http:// www.ko-tourism.gov.ua](http://www.ko-tourism.gov.ua) - Офіційний туристичний сайт Київщини -
7. [http:// www.odessa.ua](http://www.odessa.ua) - Офіційний сайт міста Одеса
8. [http:// www.ruraltourism.com.ua](http://www.ruraltourism.com.ua) - Зелений туризм (сільський відпочинок в Україні)
9. [http:// www.ternoutour.com.ua](http://www.ternoutour.com.ua) - Презентаційний туристичний сайт Тернопільщини
10. [http:// www.tour.crimea.com](http://www.tour.crimea.com). - Туристичний сервер Криму
11. [http:// www.tourism.crimea.ua](http://www.tourism.crimea.ua) - Офіційний Інтернет-сайт Криму

12. <http://www.tourism.lviv.ua> - Інформаційно-туристичний центр Львівщини
13. <http://www.tourism.rv.ua> - Інформаційно-туристичний центр Рівненщини
14. <http://www.tourism-carpathian.com.ua> - Рада з туризму Карпатського регіону
15. <http://www.transcarpathiatour.ua>. Презентаційний туристичний сайт Закарпатської області
16. <http://www.ukrmuseum.org.ua> - Музейний простір України
17. <http://www.conference-service.com.ua> – діловий туризм в Україні
18. <http://www.greentour.com.ua> - Спілка сприяння сільського зеленого туризму України
19. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
20. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua/>
21. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
22. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lib.rv.ua/>
23. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>